

PÄLKÄNE
PARASTA AIKAA

TALOUSARVIO 2026
JA TALOUSSUUNNITELMA 2027 – 2028

1. Pälkäne parasta aikaa 2030 –kuntastrategia

Pälkäneen kunnanvaltuusto on 7.12.2022 § 93 hyväksynyt Pälkäneen kunnalle uuden kuntastrategian ”Pälkäne parasta aikaa 2030”. Kuntastrategiassa on määritelty se tahtotila, johon pyritään ja ne tavoitteet, joiden kautta tuo tahtotila saavutetaan. Strategian toimeenpano tapahtuu talousarviossa määriteltyjen toimenpiteiden kautta.

Pälkäneen kuntastrategian tahtotila, tavoitteet ja painopistealueet:

Hyvinvoinnin, elinvoiman ja kestävän kehityksen painopistealueiden sisältö on määritelty seuraavasti:

HYVINVOINTI	ELINVOIMA	KESTÄVÄ KEHITYS
Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy <i>Pälkäneen kunnan tavoitteena on hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat. Palveluita pyritään järjestämään hyvinvointivaikutuksia ennakoiden ja syrjäytymistä ehkäisten. Palveluiden järjestämisessä huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevat asukasryhmät.</i>	Yritys- ja yhteisötoiminnan edellytysten parantaminen <i>Pälkäne on hyvä paikka yrittää ja tehdä työtä. Pälkäneläiset yhteisöt tukevat kunnan elinvoiman kehittymistä ja positiivista yrityskulttuuria. Kunnan palvelut ja toimintaympäristöt tukevat asukkaiden ja yritysten vireää toimintaa. Elinvoimaiset yritykset ja paikallisyhteisöt ovat tärkeä voimavara.</i>	Kunnan talous on tasapainossa <i>Kunnan käyttötalous saadaan tasapainoon ja vahvistetaan kunnan investointikykyä elinvoimaa ja tulevaa kehitystä tukeviin investointeihin. Talouteen liittyvissä päätöksissä arvioidaan niiden vaikutusta toimintaan ja talouteen pitkällä aikavälillä.</i>

Kuntalaisten hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden <i>Kuntalaisia tuetaan ja kannustetaan aktiiviseen, hyvinvointia tukevaan elämäntapaan. Kunta tarjoaa liikunnan ja kulttuurin palveluita ja toimintaympäristöjä mahdollistamalla monipuolisen hyvinvoinnista huolehtimisen.</i>	Positiivinen muuttovirta <i>Pälkäneen vetovoima on hyvä ja kuntaan muuttaa enemmän uusia asukkaita kuin kunnasta muutetaan pois. Kunta saa monipuolisesti uusia asukkaita eri ikäryhmistä. Kuntaa ja sen asumismahdollisuuksia markkinoidaan vahvasti potentiaalisille uusille asukkaille.</i>	Päätöksissä, hankinnoissa ja toiminnassa tavoitellaan ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja <i>Pälkäneen kunta on sitoutunut toteuttamaan Etelä-Pirkanmaan ympäristöohjelmaa. Päätöksiä ja hankintoja tehdessä arvioidaan niiden ympäristövaikutuksia.</i>
Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi <i>Pälkäneen kunnan henkilöstö on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva. Työtä ja työympäristöjä kehitetään aktiivisesti ja työssä viihdytään.</i>	Monipuolisten asumisratkaisujen ja -ympäristöjen edistäminen <i>Kunta edistää toiminnallaan monipuolisten asumismahdollisuuksien ja -ympäristöjen kehittämistä ja ideointia paikkakunnalle sekä markkinoi eri asumismuotoja ja tontteja aktiivisesti.</i>	Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia <i>Kunta toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa niin kuntalais- ja kyläiltojen, kuulemistilaisuuksien kuin sähköisenkin vuorovaikutuksen osalta.</i>
DIGITALISAATIO Pälkäneellä edistetään digitaalisten palveluiden käyttöönottoa kuntalaisten hyvinvoinnin, kunnan elinvoiman ja kestäväen kehityksen edistämiseksi.		

Asukasluku	6 421	6 400 tai suurempi
Tuloveroprosentti	21,50	alle kuntien keskiarvon (v. 2021 ka = 20,98)
Kunnan lainamäärä/asukas	1 484 €	alle kuntien keskiarvon
Konsernin lainamäärä/asukas	4 118 €	v. 2020 ka = 3 458 € / 7 481 €)
Myytyjen asuintonttien määrä/vuosi	5 (v. 2020)	10
Yritysten määrä	650	700
Perustettujen yritysten määrä/vuosi	32	40
Yrityksissä olevien työpaikkojen määrä	1 193 (2019)	1 300
Työttömyysprosentti	7,6 (8/2021)	6 % tai pienempi
Kuntalaisten kokonaistyytyväisyys asteikolla 1-5	3 (kysely v. 2021)	4
Kunnan henkilöstön yleisarvosana työnantajalle asteikolla 1-5	3,4 (v. 2021)	4
*Ilmastopäästöjen määrän väheneminen vuoteen 2007 verrattuna	- 25 %	- 80 %
Hiilineutraaliuteen tähtäävät uudet toimet/tavat tai teot/vuosi	2	3
**Kuntaliiton elinvoimaindikaattori	-4,56	7
Kuntalaisten osallistaminen – tilaisuudet ja kyselyt/vuosi		10
Kuntalaiskyselyyn vastanneiden määrä	504	650

Strategian toteutumista arvioidaan paitsi talousarviossa asetettujen tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden kautta, niin myös strategialle määritellyn mittariston avulla. Strategian mittaristoa tarkastellaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä ja se tarkistetaan kerran valtuustokaudessa kuntastrategian tarkastamisen yhteydessä viimeistään vuoden 2023 loppuun mennessä.

Käyttötalous toimialoittain ja toiminnan tavoitteet

1.1 Sivistyspalvelut

Ulkoiset tuloarviot ja määrärahat

Sivistyspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS2028
TOIMINTATUOTOT	993 398	916 657	916 028	976 028	976 028
Myyntituotot	545 060	600 827	635 733	635 733	635 733
Maksutuotot	197 471	181 600	183 590	183 590	183 590
Tuet ja avustukset	243 391	128 000	90 500	150 500	150 500
Muut toimintatuotot	7 476	6 230	6 205	6 205	6 205
TOIMINTAKULUT	-11 197 373	-11 469 706	-11 536 348	-11 384 028	-11 350 028
Henkilöstökulut	-8 437 786	-8 690 136	-8 915 134	-8 932 909	-8 967 435
Palvelujen ostot	-2 149 179	-2 113 005	-2 007 299	-1 825 214	-1 744 440
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-305 898	-356 820	-312 150	-318 132	-324 270
Avustukset	-221 797	-217 000	-207 385	-211 599	-215 831
Muut toimintakulut	-82 713	-92 745	-94 380	-96 175	-98 052
TOIMINTAKATE	-10 203 976	-10 553 049	-10 620 320	-10 408 000	-10 374 000

Toimialan käyttötalouden sitovuustaso kunnanvaltuustoon nähden merkitty sinisellä (ulkoisten toimintatuottojen ja –kulujen erotus eli toimintakate).

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja Tiina Kivinen

TOIMIALAN TEHTÄVÄ

Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluu kasvatusta- ja opetuspalveluiden kokonaisuus: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä vapaa sivistystyö. Näiden lisäksi toimialaan kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön koordinointi. Kansalaisopistopalvelut ostetaan Valkeakoski-opistolta.

Kaikille lapsille ja nuorille taataan kasvatukselliset, opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet. Kaikessa toiminnassa painotetaan lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin merkitystä tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksenä. Hyvinvointityössä painotetaan terveellisten elintapojen merkitystä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edellytyksenä.

TOIMIALAN TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2026

Toiminnan painopisteenä on kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen monipuolisten, laadukkaiden ja houkuttelevien palveluiden avulla. Sivistystoimialan eri sektoreiden yhteisenä tavoitteena on lisätä ymmärrystä elintapojen vaikutuksesta hyvinvointiin ja terveyteen sekä mahdollistaa ja kannustaa kuntalaisia huolehtimaan omasta fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnistaan.

Erityisesti painotetaan lähiluonnon hyvinvointia, terveyttä ja oppimista tukevien vaikutusten hyödyntämistä luontolähtöistä toimintaa sekä luonnon virkistyskäytön mahdollisuuksia ja saavutettavuutta lisäämällä. Kuntalaisia halutaan kannustaa myös lukemisen pariin. Monialaisen lukutaitotiimin valmisteleva Lukutaitotyön ohjelma otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana. Samoin liikuntapalveluiden toimenpideohjelma valmistuu käyttöönotettavaksi vuoden 2026 aikana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä on keskeistä hyvä yhteistyö ja vuorovaikutus Pirhan toimijoiden kanssa. Yhteistyön muodot ovat selkeytyneet ja vakiintuneet vähitellen Pirhan saadessa omaa organisaatiotaan muotoutumaan. Erityisesti opiskeluhuollon osalta yhteistyö ja vuorovaikutus on säännöllistä ja jäsentynyttä. Vaikutusmahdollisuudet ovat kuitenkin varsin vähäiset hyvinvointialueen taloudellisten haasteiden takia. Opiskeluhuollon henkilöstössä on vaihtuvuutta ja palvelun saatavuudessa ollut katkoksia rekrytointivaikeuksien ja -viivästyksien takia.

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen järjestäminen muuttui 1.8.2025 alkaen. Osa määräyksistä astuu voimaan 1.8.2026 alkaen. Oppimisen tuen uusi järjestämistapa vaatii kouluilla uudenlaista toimintakulttuuria, joten muutos on vaativa. Vuoden 2026 painopisteenä esi- ja perusopetuksessa on uuden oppimisen tuen järjestämistavan omaksuminen ja uusien toimintatapojen vakiinnuttaminen.

Toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista merkittävin liittyy yleiseen turvallisuustilanteen heikentymiseen. Sivistyspalveluissa ollaan päivittämässä toimialan varautumissuunnitelmaa. Kouluilla jalkautetaan jatkuvan ryhmäytymisen toimintatapaa, jolla vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja kouluyhteisöön kiinnittymistä. Koulurakennusten teknisiä valmiuksia erilaisiin uhka- ja vaaratilanteisiin reagoimisessa esitetään parannettavaksi investointiohjelmassa.

KESKEISET MUUTOKSET TOIMIALAN TOIMINNASSA VUONNA 2026

Paikallisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen resursseja sopeutetaan pienenevään lapsi- ja oppilasmäärään. Valmistavaan opetukseen varataan edelleen resurssi.

Starttipajan toiminta loppuu vähäisen asiakas- ja osallistujamäärän takia. Lainsäädännön muutokset ovat vaikuttaneet Starttipajatoiminnan mielekkyyteen mahdollisten asiakkaiden näkökulmasta. Alle 25-vuotiaita työttömiä nuoria on Pälkäneellä varsin vähän.

1.1.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Luontotoiminnan Metsätähdet aloitti jo neljännen toimintakautensa syksyllä 2025. Toiminta on herättänyt paljon mielenkiintoa myös kuntarajojen ulkopuolella. Se on yksi kuntamme vetovoimatekijä. Profiloituminen luontotoiminnan vahvaksi osaajaksi ja aktiiviseksi hyödyntäjäksi palvelutuotannossa on myös kuntastrategian mukainen elinvoima- ja vetovoimatekijä koko sivistyspalveluissa. Luontotoiminta edistää elinvoiman lisäksi uuden kuntastrategian kahta muutakin kärkiteemaa: hyvinvointia ja kestävä

kehitystä. Tavoitteenamme on ollut luontopainotteisen toiminnan laajentaminen useampaan varhaiskasvatuksen/esiopetuksen yksikköön. Viirikukon päiväkodissa aloitti syksyllä 2025 esiopetusryhmä, joka tekee tiivistä luontopainotteista yhteistyötä Metsätähtien kanssa. Myös muissa yksiköissä/ryhmissä luontopainotteinen toiminta on saanut oman painotuksensa. Näin luontotoiminnasta on tullut osa koko Pälkäneen varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa.

Suomen hallitus on tehnyt lakimuutos esityksen laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 16 §:n muuttamisesta. Esityksen mukaan olisi tarkoitus luopua opetustoimen hintaindeksistä ja Tilastokeskukselle voitaisiin antaa mahdollisuus lakata tuottamasta kuntataloutta koskevaa opetustoimen hintaindeksiä. Jatkossa varhaiskasvatuksen enimmäismaksun ja pienimmän perittävän maksun tarkistamisessa käytettäisiin kuntien peruspalveluiden hintaindeksiä. Lakimuutosta esitetään voimaan 1.1.2026 alkaen. Muutos ei vaikuta nyt syksyllä 2025 tehtävään ja 1.8.2026 voimaan astuvaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistukseen. Esityksen mukaisesti se tehdään vielä nykyisen lainsäädännön mukaisten indeksien mukaisesti. Ensimmäinen esitetyn lainsäädännön perusteella tehtävä indeksitarkistus tehdään vuoden 2027 lopussa ja se astuu voimaan 1.8.2028.

Alle kolmevuotiaiden lasten osuus varhaiskasvatuksessa on tasaantunut. Syyskuun 2025 tilanteen mukaan 1–3-vuotiaita on saman verran (82 lasta) kuin edellisenä vuonna. Näyttää siltä, että vuonna 2026 heidän osuutensa pysyisi korkeintaan samana. Painetta lisäryhmille ei tällä hetkellä ole. Syntyvyyden aleneminen vaikuttaa jo nyt selvästi erityisesti Onkkaalassa olevien vapaiden varhaiskasvatuspaikkojen määrään. Lapsimäärän aleneminen edellyttää palveluverkon jatkuvaa tarkastelua.

Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskysely lasten vanhemmille tehdään vuoden 2025 lopulla. Tulokset saadaan vuoden 2026 alkupuolella.

Lasten kotihoidon tuen määrä pienenee. Tällä hetkellä kotihoidossa olevia lapsia kunnassamme on 51. Edellisenä vuonna 2024 heitä oli 58. Vuodelle 2026 kotihoidontukeen on budjetoitu 160 000 euroa (2025 168 000 euroa)

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määrään ei tule suurta muutosta (2026 143 000 eur).

Varhaiskasvatus on mukana sivistystoimen lukutaitotiimissä. Sen tavoitteena on innostaa lukemiseen niin lapsia kuin heidän perheitään. Toiminta kuuluu opetushallituksen lukutaito-ohjelmaan, Lukevaan varhaiskasvatukseen.

Esiopetus

Syksyllä 2026 aloittavia esioppilaita tulee lokakuun 2025 tiedon mukaan olemaan 55 (syksyllä 2025 esioppilaita oli 44). Esiopetusryhmät vuonna 2026: Kostian esiopetus, Luontotoiminnan esiopetus Metsätähdet, Luopioisten esiopetus ja Viirikukon esiopetus. Esiopetusta annetaan 700 h/lukuvuosi.

Kostian esiopetuksen toinen ryhmä poistui 1.8.2025 alkaen. Ensi vuoden syksyllä esioppilaiden määrä kasvaa 11 lapsella, mikä edellyttää esiopetusryhmien 2026–2027 tarkastelua uudelleen keväällä 2026.

Kunnan lapsimäärän vähentyessä mm. Kostian esiopetuksen tiloihin on ollut mahdollista järjestää perusopetuksen puolen oppilaille läksyjenlukupaikka ja tilat erityisopettajalle.

Esiopetuksen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025. Tämä tulee työllistämään esiopetuksen henkilökuntaa, kun opettelemme uutta toimintamallia ja kehitämme toimintakulttuuriamme.

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI: Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi	Pälkäneen kunnan henkilöstö on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva. Työtä ja työympäristöjä kehitetään aktiivisesti ja työssä viihdytään.	Työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisääviä toimenpiteitä hyvinvoinnin, viihtyvyyden ja motivaation tueksi.	2–4 yhteisöllistä tilaisuutta /vuosi K/E Henkilöstökysely
Digitalisaatio	Pälkäneellä edistetään digitaalisten palveluiden käyttöönottoa kuntalaisten hyvinvoinnin, kunnan elinvoiman ja kestävä kehityksen edistämiseksi.	Ohjaamme, opastamme ja kasvatamme lapsia ja heidän perheitään myönteiseen, turvalliseen ja vastuulliseen sosiaalisen median käyttöön.	Vastuullinen sosiaalisen median käyttö otetaan osaksi Vasu-keskusteluita. K/E

VARHAISKASVATUS, TOIMINTAMUOTOKOHTAISET, ULKOISET KULUT

Yksikkö/toimintamuoto	TP 2024 henkilöstö- kulut	TP 2024 toiminta- kulut	TA 2025 henkilöstö- kulut	TA 2025 toiminta- kulut	TA 2026 henkilöstö- kulut	TA 2026 toiminta- kulut
Varhaiskasvatuksen keskitetyt palvelut	249 021	296 738	385 575	427 091	402 618	439 818
Päiväkodit	1 799 903	1 838 454	1 788 619	1 838 454	1 855 305	1 933 305
Ryhmäperhe- ja perhepäivähoito	198 795	307 761	207 418	317 005	219 770	234 570
Esiopetus+2.vuotinen esiopetus ja niiden täydentävä varhaiskasvatus	600 049	712 189	565 721	681 953	623 132	720 632
Yhteensä	2 847 768	3 155 142	2 947 333	3 264 503	3 100 825	3 328 325

1.1.2 Perusopetus, lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI: Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Kouluyhteisöön kiinnittymisen vahvistaminen jatkuvan ryhmäytymisen menetelmin.	Ilmapiiirikyselyn tulokset: Ilman yhtään kaveria ja yksinäiseksi itsensä tuntevien määrä vähenee. Vertailukohtana kysely 1/2025-2026 ja 2/2026-2027.

Yksikkö	TP 2024 henkilöstö- kulut	TP 2024 toiminta- kulut	TA 2025 henkilöstö- kulut	TA 2025 toiminta- kulut	TA 2026 henkilöstö- kulut	TA 2026 toiminta- kulut
Aitoon koulu	240 193	312 927	212 671	315 249	229 881	332 481
Kirkonkylän koulu	267 556	385 433	272 754	398 280	246 396	371 396
Yhtenäiskoulu, 1-6	1 801 470	2 245 808	1 827 171	2 301 913	1 755 736	2 219 786
Yhtenäiskoulu, 7-9	1 480 173	1 801 639	1 567 066	1 929 210	1 590 829	1 943 979

Yksikkökohtaiset menot (netto), euroa/oppilas

Yksikkö	TP2024	TA2025	TA 2026	Oppilaita 20.9.2024	Oppilaita 20.9.2025	Oppilaita 1.8.2026*
Aitoon koulu	16 883	20 199	22 008	28	28	25
Luop Kk koulu	12 736	15 868	16 135	45	34	38
Yhtenäiskoulu 1-6	9 848	10 756	11 020	297	279	261
Yhtenäiskoulu 7-9	11 407	12 909	13 722	180	179	166
Oppilaita yhteensä				550	520	490

*ennuste

1.1.3 Kirjastopalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI: <i>Kuntalaisten hyvinvointia tukevien palvelujen kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden</i>	Kuntalaisia tuetaan ja kannustetaan hyvinvointia tukevaan elämäntapaan.	Uusi yhteistyötoimi vähintään kahden kumppanin kanssa nuorten lukemisen edistämiseksi. Mahdollisia kumppaneita lukio, yläkoulu, Anna Tapion koulu, Aitoon koulutuskeskus tai nuorisotyö. Toimina esim. kirjapaketit, vinkkaus, lukuhaaste tai kirjakierros.	Yhteistyötoimien toteutuminen ja määrä (väh. 2 kpl)

Tunnuslukuja:

2024	Pälkäne	Maaseutumaiset kunnat	Koko maa
Kirjaston palkkaamat htv:t / 1000 asukasta	0,64	0,83	0,68
Kokonaislainaus / asukasluku	16,42	14,14	15,33
Toimintakulut / kokonaislainaus	3,71	5,48	4,29
Toimintakulut / asukas	60,94	77,53	65,78
Henkilöstökulut / asukas	29,54	37,62	32,60

Tilastoja Pälkäneen kirjaston toimipaikoista:

Toimipaikka	Lainat 2023	Lainat 2024	Lainat / palveluaukiolotunti 2024	Fyysiset käynnit 2024 ja käynnit / palveluaukiolotunti
Pääkirjasto	83838	83333	48,1	46001 ja 26,5
Luopioisten kirjasto	16966	17153	33,8	13060 ja 25,8
Aitoon lainausasema	1919	2094	11,9	3169 ja 18,1
Laitikkalan lainausasema	523	570	5,7	317 ja 3,2
Sappeen lainausasema	459	528	6,5	240 ja 3
Kirjastoauto, Kuohijoki	282	391	58,6	81 ja 12,1
	103987 + 34 kaukolainaa = 104021	104069 + 42 kaukolainaa = 104111		

Lisäksi Pälkäneen laskennallinen osuus Piki-kirjastojen yhteisten e-kirjojen lainoista vuonna 2024 oli 1182 ja keväällä aloittaneen E-Kirjaston kirjalainoja oli pälkäneläisillä 525. E-lehtien käyttökertoja oli 7061, joista E-Kirjaston lehtilainoja 2723.

1.1.4 Kulttuuripalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden	Taidekokoelmien kartoitus ja niiden saattaminen kuratoidusti kuntalaisten nähtäväksi	Taidekokoelmat on kartoitettu ja saatettu kuntalaisten nähtäville K/E

1.1.5 Liikuntapalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Matalan kynnyksen liikuntapaikat ja -alueet kannustavat kuntalaisia liikkumaan	Rajalansaaren luontopolun suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Harrastukset ja liikuntapalvelut löytyvät yhdestä paikasta sekä niistä viestittäminen on saavutettavaa	Harrastuskalenterin käyttöönotto

1.1.6 Nuorisopalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Nuorisovaltuusto toteuttaa yhdessä nuorisopalveluiden kanssa kampanjan teemana uni, ravinto ja liikkuminen	Kampanja tavoittaa 500 lasta ja nuorta K/E
	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Nuorisopalvelut järjestää kaksi liikuntapainoitteista maksutonta päiväleiriä	Kaksi leiriä toteutuu, osallistujia 40 kpl K/E